

Sisällys

Lukijalle _____	5	3 Ammatillinen kuntoutus _____	28
I Vakuutuslääkärin ja hoitavan lääkärin yhteistyö		<i>Maija Haanpää, Mikael Hedenborg, Janne Leinonen,</i>	
1 Lyhytaikaisten sairauksien korvaukset _____	12	<i>Kari-Pekka Martimo, Teemu Takala</i>	
Sairauspoissaolotarpeen arviointi _____	12	Ammatillinen kuntoutus kuntoutuksen osa-alueena _____	28
<i>Kari-Pekka Martimo</i>		Kelan järjestämä ammatillinen kuntoutus _____	29
Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha _____	13	Työeläkekuntoutus eli työeläkelaitoksen järjestämä ammatillinen kuntoutus _____	31
<i>Kari-Pekka Martimo</i>		Työtapaturman, ammattitaudin tai liikennevahingon perusteella korvattava ammatillinen kuntoutus _____	32
Sairauspäiväraha, vakuutuslääkärin näkökulma _____	16	4 Vakuutusratkaisut pitkäaikaisissa sairauksissa _____	34
<i>Teemu Takala</i>		Työkyvyttömyys ja sen arviointi vakuutuslääkärin näkökulmasta _____	34
Sairaanhoitokorvaukset _____	18	<i>Lauri Keso</i>	
<i>Teemu Takala</i>		Työkyvyttömyyseläke kansaneläkelain tai työeläkelakien perusteella _____	40
2 Pitkittyvä sairaus ja työkyvyttömyyden ehkäisy _____	20	<i>Teemu Takala</i>	
90 päivän lausunto _____	20	Kelan vammaisetuudet (16 vuotta täyttäneen vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki) _____	42
<i>Kari-Pekka Martimo</i>		<i>Teemu Takala</i>	
Työkykyneuvottelu _____	21	Kansaneläkelaitoksen lääkekorvaukset _____	45
<i>Kari-Pekka Martimo</i>		<i>Lauri Keso</i>	
Työhön paluun tuki _____	23	Lääkinnällinen kuntoutus _____	47
<i>Kari-Pekka Martimo</i>		<i>Teemu Takala</i>	
Kuntoutustarpeen arviointi _____	25	Työuraeläke _____	50
<i>Kari-Pekka Martimo, Teemu Takala</i>		<i>Maija Haanpää</i>	

5	Lapsipotilaan vakuutusratkaisut	52	Asevelvollisuutta suorittavien terveydenhuolto ja vakuutusturva	93
	<i>Teemu Takala</i>		Kriisinhallintaan osallistuneiden vakuutusturva	97
	Vanhemman oikeus olla pois töistä	52		
	Erityishoitoraha	53		
	Alle 16-vuotiaan vammaistuki	54		
	Nuori täyttää 16 vuotta	55		
	Nuoren kuntoutusraha	55		
	Lasten sairauskuluvakuutukset	56		
6	Työtapaturmapotilaan hoito	57	10 Vapaa-ajan tapaturma	98
	<i>Janne Leinonen</i>		<i>Mikael Hedenborg, Timo Aro</i>	
	Ensivaiheen tutkimukset ja hoito	57	Vakuutustyyppit	98
	Jatkohoito	57	Tapaturman käsite yksityis- tapaturmavakuutuksessa	99
	E-lausunto	58	Mitä yksityinen tapaturmavakuutus korvaa?	100
	Mikä on työtapaturma?	58	Tyypillisiä ongelmatilanteita	100
	Muut korvattavat tapaturmat ja sairaudet	61	11 Potilas- ja lääkevahingot	102
	Korvauksista	61	Potilasvahingot	102
	Ammatillinen kuntoutus	64	<i>Eero Hirvensalo, Maiju Welling, Minna Plit-Turunen</i>	
	Työtapaturmavakuutuksen järjestelmästä	64	Lääkevahingot	110
7	Ammattitaudit	68	<i>Seppo Soinila</i>	
	<i>Mikael Hedenborg</i>		12 Vammaispysäköinti, autoveron palautus, liikkumisen tuet	114
	Ammattitaudin määritelmä	68	<i>Mikael Ojala</i>	
	Kaksiportainen syy-yhteys	69	Vammaispysäköinti	114
	Ammattitaudin vakuutuskäsittely	70	Autoveron palautukset	115
	Sairauden olennainen paheneminen	72	Liikkumisen tuet	116
	Tyypillisiä ammattitauteja ja niihin liittyvät korvauskäytännöt	73	13 Haittaluokitus ja pysyvä haitta	118
8	Liikennevahinko	83	<i>Janne Leinonen</i>	
	<i>Mikael Hedenborg</i>		Pysyvän haitan määrittäminen	118
	Liikennevakuutuslain periaatteita	83	Näin käytät haittaluokitusta	119
	Henkilövahinko liikenteessä – mitä korvataan?	84	14 Muut vakuutuslajit	123
	Liikennevahinkolautakunta	90	Matkustajavakuutus	123
	Liikennevakuutuskeskus	90	<i>Mikael Hedenborg</i>	
	Muutoksenhaku	90	Henkivakuutus, vakavan sairauden vakuutukset ja lainaturva	126
	Kuntoutus	91	<i>Lauri Keso</i>	
9	Sotilas tai asevelvollinen vastaanotolla	92	Sairauskuluvakuutus	128
	<i>Janne Leinonen</i>		<i>Mikael Hedenborg</i>	
	Puolustusvoimien henkilökunta	92	Rikoksen uhrille maksettavat korvaukset	131
			<i>Janne Leinonen</i>	

15 Potilas eri vakuutuslajien välimaastossa	134
Työkyvyttömyyden erilaisia määritelmiä	134
<i>Janne Leinonen, Jukka Kivekäs</i>	
Työmatkatapaturma, liikennevahinko ja työeläketapahtuma samalla kertaa: mistä korvaukset?	138
<i>Janne Leinonen</i>	
Vajaakuntoisena työelämässä alusta asti	139
<i>Teemu Takala</i>	
Työ- ja toimintakyvyn ylläpito muutoksenhaun aikana	140
<i>Janne Leinonen</i>	
Ikääntyminen ja työkyky	141
<i>Janne Leinonen</i>	
16 Kliinisiä haasteita ja erityiskysymyksiä	143
Aivovammat	143
<i>Aarne Ylinen</i>	
Niskan retkahdusvammat	148
<i>Timo Miettinen</i>	
Degeneraatio, trauma ja kuvantamislöydökset	153
<i>Mika Paavola</i>	
Masennuspotilaan työkyky ja kuntoutus	159
<i>Eлина Kinnunen, Teemu Takala</i>	
Masennus vahinkovakuuttamisessa	165
<i>Janne Leinonen, Mikael Hedenborg</i>	
Akuutit ja traumaperäiset stressireaktiot ja häiriöt	165
<i>Tanja Laukkala</i>	
Alkoholi	172
<i>Tiina Kaarne</i>	
Muut päihteet ja työkyky	175
<i>Saija Turtiainen, Aino Schwarz</i>	
Lihavuus	182
<i>Teemu Takala</i>	
Kipu	183
Kosteusvauriot	189
<i>Kirsi Karvala, Ari Kaukiainen</i>	

Toiminnalliset häiriöt	195
<i>Kirsi Karvala, Kyösti Haukipuro</i>	
Kehitykselliset häiriöt aikuisiässä	204
<i>Pekka Tani</i>	
Työttömien työkyvyn arviointi	211
<i>Raija Kerätär</i>	
Pakolaistaustaisen maahanmuuttajan työkyky	220
<i>Hannele Heilä, Tapio Halla</i>	

II Vakuutuslääketiede – Asiantuntijuutta juridiikan ja lääketieteen raja-alueella

17 Vakuutuslääketieteen olemuksesta	232
<i>Jukka Kivekäs, Timo Aro, Ilona Autti-Rämö</i>	
Vakuutuslääketieteen kehitys Suomessa	232
Vakuutustoiminnan käsitteistöä ja periaatteita	233
Vakuutuslääketieteen arvioinnin kohteet	235
Hoitavan lääkärin ja vakuutuslääkärin yhteistyö	236
Kansainvälinen yhteistyö	238
18 Vakuutusjärjestelmä sosiaaliturvan osana	240
<i>Eevi Apponen, Maija Haanpää</i>	
Sosiaaliturvan käsite	240
Sosiaaliturvan luokittelu ja terminologia	241
Sosiaalivakuutuksen muodot ja etuuksien yhteensovittaminen	241
Sairausvakuutuslaki	242
Työntekijän eläkelaki	244
Kansaneläkelaki	244
Työtapaturma- ja ammattitautilaki	245
Liikennevahinkolaki	245
Kuntoutus	245
19 Vakuutetun oikeusturva	247
<i>Mika Mänttari</i>	
Mitä tarkoittaa oikeusturva?	247

Yhdenmukainen lain soveltaminen	249
Muutoksenhaku	250
Muutoksenhakulautakunnat	253
Vakuutusosoikeus	253
Muutoksenhaku liikennevakuutuksessa	255
Muutoksenhaku potilasvakuutuksessa	256
Muutoksenhaku yksityisvakuutuksessa	258
Muu jälkikäteinen oikeusturva	259
Laillisuusvalvonta	260
Vakuutuslaitoksen asiantuntijalääkäreiden valvonta	261

20 Lääkärinlausunnon merkitys 262

Lääkärinlausunnon tai -todistuksen laatiminen	262
<i>Teemu Takala</i>	
Lääkärintodistus A	265
<i>Teemu Takala</i>	
B-lausunto	265
<i>Lauri Keso</i>	
Lääkärinlausunto C	267
<i>Teemu Takala</i>	
E-lausunto	269
<i>Janne Leinonen</i>	

21 Vakuutuslääketieteen asiantuntijuuden eettinen näkökulma 270

Ilona Autti-Rämö

Asiantuntijuuden määritelmä	270
Objektiivisuus, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus	271
Eettiset periaatteet	272
Hoitava lääkäri ja vakuutuslääkäri	273
Asiantuntijan riippumattomuus	274
Asiantuntijuuden ylläpito ja omnipotenssin vaarat	274

Liite: Vakuutusalan toimijoita 276

Janne Leinonen, Timo Aro, Maija Haanpää, Mikael Hedenborg, Jukka Kivekäs, Teemu Takala

Hakemisto 278